

Hoppet ökar i Sri Lanka

En auktoritär president och regering har bytts ut i Sri Lanka. En ny president och regering driver nu ett förändringsarbete fram till ett tidigare lagt parlamentsval 23 april. Utvecklingen i Sri Lanka väcker hopp hos många.

President Maithripala Sirisena har lovat att återupprätta yttrande- och pressfrihet och kort efter maktskiftet 9 januari togs internetcensuren bort. Vid sidan av hot och våld fabricerade den tidigare regeringen rättsfall. Säkerhetsstjänsten har information i personakter och många exiljournalister har arresteringsorder hängande över sig. Journalister som har gått i exil avvaktar därför.

Journalisten Uvindu Kurukulasuriya lever sedan 2009 i exil i London, där han grundade Colombo Telegraph. Webbtidningen blev snabbt inflytelserik. För inflytelserik tyckte den tidigare regeringen och lät blockera den för öborna. Säkerhetsstjänsten hade ögonen på redaktören, som dock fortsatte publicera medan läsare och skribenter på ön nådde sajten via proxyservrar. Amnesty Press har pratat med Uvindu Kurukulasuriya.

Hur ser framtiden ut för mediefriheten i Sri Lanka?

– Den nye presidenten har sagt att exiljournalister kan återvända och att mord på journalister, hot och trakasserier ska utredas. Det bådar gott. Självrensning rådde under tio år. Sedan avsattes en diktatorisk ledare utan våld och nu kan kritiska artiklar och inlägg publiceras men en redaktionell självständighet saknas. Ägarna utövar ofta stort inflytande.

Kan det bli en mer genomgripande förändring?

– En oberoende kommission bör undersöka situationen, se vad som behöver göras för att förändra villkoren för medierna och utveckla en policy. Det krävs insatser för att undvika monopol och statsägda medier bör omvandlas till public service-bolag.

När Mahinda Rajapaksa var president verkade medierna under hot, våld och kontroll. Vilken effekt hade det på journalisterna?

– Hot och trakasserier var vardag för de journalister som tjänade på gränserna. Det var så många mord på journalister, attacker och tryckpressar brändes. Många av oss tvingades lämna ön. Senare drogs sändningsrättigheter in och medieföretag togs över genom trakasserier.

Kan mordet på Sunday Leaders redaktör Lasantha Wickrematunga år 2009 och andra journalistmord klaras upp nu?

– En minister har sagt att mordet på Lasantha ska utredas men dussintals andra har dödat. Den tidigare arméchefen Sarath Fonseka, som bär ansvar för många mord och attacker, har getts en ledande roll i den nya administrationen. Därför tror jag inte att de kommer att utredas.

Hur viktigt är det internationella engagemanget?

– Det internationella trycket har hjälpt. Min önskan är att det hålls uppe. Medierna spelar en viktig roll och i en modern värld kan de inte tryckas ner.

Johan Mikaelsson

Fotnot: En rapport om misstänkta krigsbrott och brott mot mänskligheten under inbördeskriget, gjord av en oberoende FN-utredning, kommer inte att behandlas av FN:s råd för mänskliga rättigheter i Genève i mars. På begäran av den nya regeringen har frågan skjutits upp till september.

Uvindu Kurukulasuriya var en av dem som bar den mördade journalisten Lasantha Wickrematunga till graven.

Nytt i korthet:

Dömd för folkrättsbrott

Den 26 februari 2015 dömde Södertörns tingsrätt en 28-årig man till fem års fängelse för folkrättsbrott (krigsförbrytelse) och synnerligen grov misshandel. Brottet begicks då mannen år 2012 stred för FSA, Fria syriska armén, i inbördeskriget i Syrien. I tingsrättens dom slås fast att den dömd, som är flykting i Sverige, "tillsammans med flera andra personer har använt våld mot en oidentifierad person, som har varit knuten till den syriska statens väpnade styrkor och försatt ur stridbart skick".

Tre systrar "försvunna"

Asma Khalifa al-Suwaidi, Mariam Khalifa al-Suwaidi och Alyziah Khalifa al-Suwaidi kallades den 15 februari till en polisstation i Abu Dhabi. Någon ringde sedan till systrarnas mor och sade bara helt kort att "dina döttrar mår bra". Den 27 februari krävde Amnesty att myndigheterna redovisar var de tre kvinnorna befinner sig. De tre har sedan år 2013 fredligt arbetat för att deras bror Issa al-Suwaidi ska frigges. Han är en av 69 regeringskritiker som dömdes till fängelse i en massrättegång mot 94 oppositionella i Förenade arabemiraten.

Anwar Ibrahim dömd igen

Den federala domstolen i Malaysia, landets högsta rättsliga instans, fastslog den 10 februari åtalet om "sodomi" mot oppositionsledaren Anwar Ibrahim (se intervju i Amnesty Press nr 2/2014) och dömde honom till fem års fängelse. Domstolen gick därmed emot appellationsdomstolens tidigare beslut att frikänna Anwar Ibrahim. Amnesty anser att homosexåtalen mot Anwar Ibrahim är politiskt motiverade. Landets mest kände karikatyrtecknare Zulkifli Anwar Ulhaque, känd som Zunar, greps sedan han kritiserat domen i en tweet.

David Hicks friad

Den australiske Guantánamofångenen David Hicks frikändes den 19 februari av en domstol i USA. Han är en av få fångar som har dömts. David Hicks, som tillfångatogs i Afghanistan 2001, erkände vid en militärrättegång år 2007 understöd till terrorism men en amerikansk militärdomstol upphävde domen då brottet inte fanns år 2001. David Hicks tillbringade fem år i amerikansk fångenskap.

Aktuella nyheter och reportage från Amnesty Press finns på amnestypress.se